

ITALJANSKI POGOJI ZA PREMIRJE

Laška armada ostane na zavzeti zemlji

Rim je objavil naslednje pogoje za premirje s Francijo:

TOČKA 1: Francija bo končala sovražnosti v metropolitnem ozemlju in svojih kolonijah. Francija bo tudi prenehala s sovražnostmi v zraku in na morju.

TOČKA 2: Ko stopi premirje v veljavo, bodo italijanske čete za časa premirja ostale v svojih prvih vrstah na vseh pozoriščih operacij.

TOČKA 3: V francoskem metropolitnem ozemlju bo 20 milj široki pas, ki teče vzporedno pred italijansko črto, demobiliziran za časa premirja.

V Tuniziji bo militarizirana zona ob libijsko-tunjski meji demilitarizirana za časa premirja. V Alžiru in Francoski Afriki, bo 125 široki pas ob Libiji demilitariziran za časa premirja. Obrežje Francoske Somalije bo demilitarizirano.

Italija bo imela popolno in stalno pravico uporabljati pristanišče Džibuti z vsemi napravami skupno z delom francoske Addis-Ababa železnice za vsakovrsten promet.

TOČKA 4: Demilitarizirane zone morajo francoski vojniki zapustiti v desetih dneh, razun oseba, ki je potrebno za vzdrževanje vojašnic in javnega reda.

TOČKA 5: Z ozirom na pravice, omenjene v točki 10, mora biti v demilitariziranega ozemlja v metropolitnem ozemlju in ozemlju ob Libiji odstranjeno orožje, vojaški material in municija v 15 dneh.

TOČKA 6: Dokler se nadaljujejo sovražnosti med Italijo in angleškim imperijem, morajo biti do časa, ko traja, so sovražnosti proti gori imenovanemu imperiju, demilitarizirane obmoirske utrdbе in mornariške postojanke v Toulonu, Bizerti, Ajacciu in Oranu. To mora biti izvršeno v 15 dneh.

TOČKA 7: Kraji, kjer so vojaške in mornariške utrdbе, morajo biti demilitarizirani, toda francoske civilne oblasti bodo ostale na svojem mestu.

TOČKA 8: Italijanska komisija za premirje bo določila natančni obseg zon, armadnih in mornariških trdnjav in mornariških postojank, ki morajo biti demilitarizirane.

TOČKA 9: Vse oborožene sile na suhem, na morju in v zraku morajo biti demobilizirane in razorožene v času, ki bo pozneje določen.

TOČKA 10: Italija si pridrži pravico, da v svoje varstvo zahteva izročitev vse ali pa samo del orožja in fanterije in artilerije, oklopnih avtomobilov, tankov, motornih koles in konjskih voz skupno z municijo onih čet, ki so bile v bojih z italijanskimi četami. Ta vojni material mora biti izročen v stanju, v kakršnem se je nahajal ob času premirja.

TOČKA 11: Vse vojni material (orožje, municija itd.), ki je ostal v nezasedenem ozemlju, mora biti zbran na določenem prostoru pod italijanskim in nemškim nadzorstvom. Izdelovanje vojnega materiala v nezasedenem ozemlju mora takoj prenehati.

TOČKA 12: Franco-ke bojne ladje morajo biti zbrane v pristaniščih, ki bodo določena, demobilizirane in razorožene pod italijanskim in nemškim nadzorstvom.

Vse bojne ladje, ki se nahajajo izven metropolitnih voda, morajo biti odpoklicane v demaršna pristanišča. Italijanska vlada izjavlja, da ne namerava uporabljati francoskih bojnih ladij v sedanji vojni in da jih tudi po sklenjenem miru ne namerava zahtevati.

Za čas premirja pa bo mogoče italijanska vlada prosila, da francoske bojne ladje pobirajo mine.

TOČKA 13: Vsa minirana okrožja bodo naznanjena italijanskemu vrhovnemu poveljstvu. Francoske oblasti bodo odstranile vse železniške ovire, kakor tudi mine pod mostovi, cestami itd.

TOČKA 14: Poleg tega, da se Francija zaveže, da ne bo pričela nikakih sovražnosti proti Italiji, mora tudi preprečiti, da njeni državljani ne zapuste svoje zemlje, da se bore proti Italiji.

TOČKA 15: Francoska vlada bo storila vse, da prepreči, da bi prešle bojne ladje, aeroplani, orožje, vojne potrebšline in municija v angleški imperij, ali v kako drugo tuje državo.

TOČKA 16: Odhod vseh francoskih trgovskih ladij je prepovedan do časa, ko to dovolita italijanska in nemška vlada.

TOČKA 17: Vse italijanske trgovske ladje, ki so bile vjete, bodo takoj izpuščene z vsem tovorom, ki je bil namenjen v Italijo ob času vjetja.

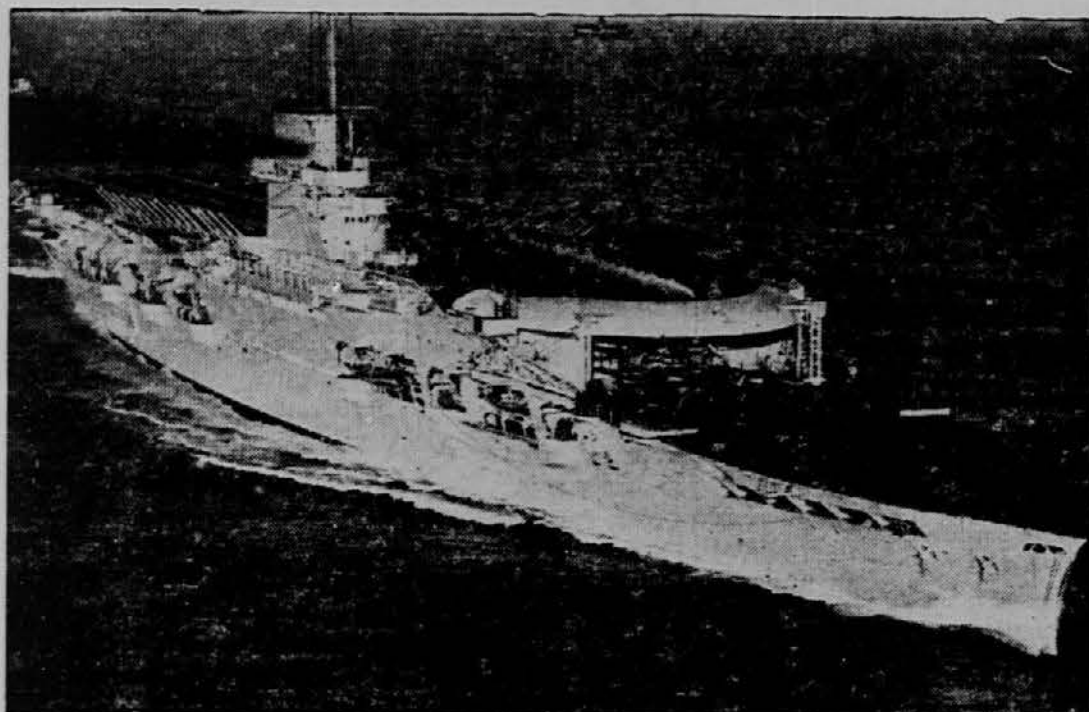
TOČKA 18: Vsem aeroplanom, ki so v francoskem ozemlju, je prepovedano dvigniti se s tal. Vsa letališča bodo pod italijanskim in nemškim nadzorstvom.

TOČKA 19: Dokler italijanske in nemške oblasti drugače ne odločijo, so brezlične oddaje iz francoskemu metropolitnega ozemlja prepovedane. Brezlično obveščanje s francoskimi posostvi v Afriki bo določila italijanska komisija za premirje.

TOČKA 20: Blago mora biti svobodno prevažano skozi francosko nezasedeno ozemlje med Nemčijo in Italijo.

TOČKA 21: Vsi italijanski vojni ujetniki in italijanski civilisti, ki so internirani ali zaprti iz političnih vzrokov, morajo biti takoj izročeni italijanskim oblastim.

ANGLEŠKA MATIČNA LADJA ZA LETALA

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da je bila ob norveški obali potopljena angleška matična ladja za aeroplane "Glorious."

Japonska gleda na francosko Indo-Kino

Japonska je postavila proti francoski Indo - Kini močno armado in mornarico. Po poročilu iz Tokija je japonska armada že pred devetimi dnevi odrezala važno cesto, ki pelje iz Indo-Kine in po kateri je dobival maršal Čankajšek ves vojni material v Čunking.

V pristanišču Haiphong v Indo-Kini, se nahajajo japonske bojne ladje, da pazijo, da iz pristanišča ne gre nobena ladja z zalogami za Čankajška.

Vojni minister general Šunroku Hata je rekel, da mora Japonska drastično nastopiti proti vsaki državi, ki bi ovirala japonsko politiko.

List "Asahi" pravi, da pripravlja vlada izjavo, po kateri bo razglašena avtonomija vzhodne Azije.

"Asahi" pravi dalje: "Ta politika pomeni, da Japonska ne bo dovolila, da bi se kaka tuja sila vmešavala v vzhodno Azijo, vključno Indo-Kino in holandsko Vzhodno Indijo, temveč bo zagotovila mir in blagostanje teh pokrajin."

Pri tem ste ravno tako izključeni obe državi v osišču

ter se je Japonska postavila kot neodvisna voditeljica v vzhodni Aziji.

PANAMSKI KANAL MINIRAN?

Združene države so minirale oba vhoda v Panamski kanal ter so prepeljale s pacifiške obali najtežjo železniško artilerijo na atlantsko stran. 30.000 vojakov straži kanal.

Predno so minirali vhod v kanal so premaknili iz minirane vodovja italijanski parnik Conte Biancamano. To je bilo storjeno zaradi tajnosti tega projekta. Ob mnskem polju so se postavile stražne ladje, da morejo posvariti bližajoče se ladje.

Ameriške bojne ladje so bile poklicane s Havajskega otočja v drugo vodovje.

Mornariški departament pa zanika, da bi bile položene nove mine v Panamskem kanalu ter pravi, da so ob vhodu v kanal stalno položene mine, ki jih je mogoče kontrolirati s sonarjem.

TOČKA 22: Francoska vlada mora jamčiti, da bo vse blago po določbah premirja izročeno v dobrem stanju. Italijanska komisija za premirje bo skrbela, da bodo izvršeni pogoji premirja. Komisija bo tudi skrbela, da bo izvedba združena v soglasju z določbami, ki so bile sklenjene med Francijo in Nemčijo.

TOČKA 23: V glavnem stanju komisije, ki je bila omenjena v predstojajoči točki, bo tudi nastanjena francoska delegacija, ki bo predložila želje svoje vlade z ozirom na izvedbo premirja.

TOČKA 24: Premirje stopi v veljavo po podpisu. Sovražnosti bodo prenehale na vseh pozoriščih operacij šest ur zatem, ko bo italijanska vlada sporočila nemški vladi, da je bilo premirje podpisano. Italijanska vlada bo o tem francosko vlado obvestila po radio.

Splošno mnenje...

Diesova razkritja

Robert Stripling, tajnik Diesovega odbora, je rekel, da se bodo te dni začela v Austinu, Texas, zaslišanja glede delovanja članov neke nacijske "pete kolone". Razkritja bodo baje učinkovala "kakor bomba". Pri tej priliki bo poslušano, kako nacija ovirajo ameriško oboroževanje. Stripling zaenkrat še ni hotel omeniti nobenih imen.

Stara pesem

Hamilton Fish, republikanski kongresnik iz New Yorka, je v svojem radio-govoru ponovil svoje obdolžitve, da bo predsednik Roosevelt, če bo vnovič izvoljen, pahnul Ameriko v vojno. — Čas je, da ameriški narod spozna, — je izjavil ta zagrizeni Rooseveltov nasprotnik, da je demokratska stranka "vojna stranka".

La Guardia in vnanja politika

Pred "Narodno družbo za napredek črncev" je govoril v nedeljo v Philadelphiji newyorški župan La Guardia ter rekel, naj bi republikanska in demokratska stranka sprejeli v svoj program slični izjavi, tikajoči se ameriške vnanje politike. V vnanje političnih zadevah je enotnost nadvse potrebna. Republikanska načelna izjava ne sme vsebovati ničesar, kar bi utegnilo vzbuditi v diktatorjih vtis, da del ameriškega prebivalstva z njimi simpatizira.

strani Anglije.

V Londonu so že tudi trije drugi bivši francoski ministrski predsedniki in sicer: Edouard Herriot, Joseph Paul Boncour in Leon Blum,

La Guardia--naslednik Perkinsove?

Predsednik Roosevelt bo poklical v svoj kabinet nadaljnega republikanca. — Delavstvo bo zelo zadovoljno s sedanjim newyorškim županom.

Imenovanje Henryja Stimsona in Franka Knoxa za načelnika vojnega in mornariškega departamenta je povzročilo precejšnje razburjenje in presenečenje tako med demokrati kot republikanci.

Precej vztrajno se vzdržuje govorice, da bo v kratkem resignirala Miss Perkins kot delavska tajnica in da bo na njeno mesto imenovan Fiorello La Guardia, sedanji newyorški župan. La Guardia je republikanec, toda liberalen. Le malo je republikancev, s katerimi bi bilo ameriško delavstvo zadovoljno, toda sedanji newyorški župan zavzema med njimi najodličnejše mesto.

Predsednik bo tudi imenoval tri nove osebne tajnike. Govori se, da bo podeljena ta služba Danielu J. Tobinu, načelniku AFL unije razvažalcev, in James Forrestru, predsedniku Dillon, Reed Co.

Imenovanje Tobina bo nekakšna protiutež za imenovanje Sidney Hillmana, voditelja CIO, kot člana narodne obrambne komisije.

NACIJI IN KOMUNISTI V WPA

Krajevni administrator bo odslovil vse, ki se navdušujejo za Hitlerja ali pa pripadajo komunistični stranki. — Najmanj tisoč jih bo izgubilo delo.

Pri WPA v New Yorku je zaposlenih nad stotisoč delavcev. Krajevni administrator colonel Brehon B. Sommervell je dobil iz Washingtona stroga naročila ter rekel:

— Iz WPA moramo iztebiti vse komuniste in Hitlerjeve pristaše. To bo precej težavno delo, kajti komunist, če mu je le mogoče, utaji svojo pripadnost h komunistični stranki in rad išče delo pod tujim imenom.

Administrator je prosil vse dobre ameriške državljane, naj mu pomagajo pri tem in naj mu sporoče imena komunistov in nacijskih, zaposlenih pri W. P. A.

Vse, kar je prav

Iz Oklahoma City, Okla., poročajo: — Mlada telefonska operatorica Miss Zoe Holliday se je vrnila precej pozno domov. Njeno stanovanje je bilo vse razmetano. Kmalu je opazila, da ji je neznan tate odnesel nekaj oblek in več drugih precej vrednih predmetov. Toda vse to bi že še nekako prebolela. Jeze je pa pričela divjati, opazivši, da je vlomilec v njeni kuhinji skuhal večerjo in po večerji ni pa pomilposode.

— Če bi bil pospravil za se-

bne komisije. Tobin bi sodeloval s Hillmanom v obrambnih zadevah, tikajočih se delavstva, Forrestral bi bil pa nekakšen posredovalec med Belom hišo in finančnim svetom.

Harry Woodring je bil baje naravnost pozvan, naj resignira kot vojni tajnik. Kakorhitro je to storil, je bil imenovan Stimson na njegovo mesto. Pismo, s katerim je pozval Roosevelt Woodringa k resignaciji, je baje "preveč osebno", da bi moglo biti objavljeno, toda po zavrtilu nekaterih bo to pismo postalo "važen zgodovinski dokument".

Če bo tudi Miss Perkins sledila Woodringovemu vzgledu, se ne ve. Ona je velika prijateljica Rooseveltove žene, ki ji vztrajno prigovarja, naj ostane na svojem mestu.

La Guardia je vnet zagovornik Rooseveltove vnanje politike, kot sta tudi Stimson in Knox. Če bi hotel postati naslednik Perkinsove, se ne ve.

Vsak WPA delavec bo moral na posebni poli pod prisego izjaviti:

— Podpisani nisem in ne bom član nobene organizacije, ki priporoča strmooglavljenje vlade Združenih držav. Podpisani nisem komunist in nisem član nacijske organizacije. Izjavljam, da ne bom pristopil v nobeno tako organizacijo, dokler me bo plačevala za moje delo Workers Progress administracija.

Sommervell je mnenja, da je na plačilnih seznamih WPA v New Yorku še vedno kakšnih tisoč nacijskih in komunistov.

boj in pomil, bi ga niti ne naznanila. Pustiti umazano posodo, je pa višek nesramnosti.

Po petnajstih letih

Vsem onim, ki so leta 1925 završili študije na Columbia univerzi v New Yorku, so bile poslone vprašalne pole, s prošnjo, naj povedo, kje so službeni in koliko zaslužijo.

Skoro vsi so odgovorili. Zaslužijo povprečno po šest tisoč dolarjev na leto. Največ zasluži neki advokat, in sicer \$25.000 na leto, najmanj pa neki duhovnik.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonia Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lupton, Sec. - Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. - Subscription Yearly \$6.00. - Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.00; za pol leta \$3.00; za četrt leta \$1.50. - Za New York za celo leto \$7.00; za pol leta \$3.50. - Za inostranstvo za celo leto \$7.00; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebni časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

TEŽAVA Z LETALI

Ko je nedavno Henry Ford izjavil, da mu je mogoče izdelati na dan tisoč letal, se je marsikdo globoko oddahnil, češ, zdaj je zadovoljivo rešen težaven problem narodne obrambe. Letal bo toliko kakor žemlja pri peku. Kar pripravi se, Hitler!

Zadeva pa seveda ni tako enostavna, in Henry Ford ni rekel, da je. Dejal je namreč, da bi začel izdelovati letala v velikih množinah; če bi bila vsa po enem kopitu; če bi imel šest mesecev časa za preureditev svojih tovarn; če bi ga pustila vlada pri miru s svojimi odredbami in določbami.

Nihče ne ve bolje nego Ford, koliko težav je treba premagati, predno je spravljena taka stvar v tek. Edinole Nemčija jih je premagala, dočim zavezniki še vedno ugibajo, kako bi jim bilo mogoče izdelovati letala v masah.

Ford bi se lotil ogromne naloge le pod pogojem, da bi izdeloval letala iste velikosti in istega modela. To je lahko razumljivo avtornemu mogotcu, ki izdela vsako leto stotisoče kar. Z letali je pa malce drugače. Carburator pri bombniku ima naprimer bolj kompliciran mehanizem kot ga ima ves motor Fordovega avtomobila. Ford bi bil pripravljen izdelovati le eno vrsto letal, kot so naprimer večjalna letala s preprostim ogrođjem in ne preveč močnim motorjem. Toda zavezniki in Združene države potrebujejo nasledovalna letala, bombnike, torpednike, patrolne bombnike in transportna letala najrazličnejših vrst in velikosti. Standardizirati načrte za vse te vrste letal je ogromna inženirska naloga. Amerika se tega še ni lotila, dočim se je Hitler lotil tega že pred petimi leti.

Ford lahko stori, kar je rekel, da more storiti, ni pa obljubil izdelati zračne armade, sestoječe iz desetih ali dvajsetih različnih letal. Tako armada pa dandanes demokrati je potrebujejo. Ali jo Amerika lahko zgradi. In če jo lahko zgradi, kdaj jo bo zgradila?

Predsednik Roosevelt je rekel, naj bi ameriške tovarne zgradile petdeset tisoč letal na leto. Ameriška zrakoplovna industrija je tekom svojega tridesetletnega obstoja proizvedla približno 46 tisoč letal. Ali predsednikova zahteva ni pretirana?

Vodstva zrakoplovnih in avtinskih tovarn trdijo, da bi se dalo doseči predsednikov cilj najkasneje v dveh letih, če bi bilo na razpolago dovolj denarja za razširjenje tovarn in če bi bilo dovolj naročil za istovrstna letala.

Zaveznika sta odlašala, izdelovala jih je pa edinole Nemčija. Tovarne za aeroplanske dele so bile skrite po gozdovih, samotnih krajih in celo pod zemljo, iz delov so pa stavljali letala v središčnih tovarnah. Posledica tega je bila, da je danes Hitler glede zračne sile dosti na boljšem kot so njegovi nasprotniki, ki zdaj v vojni skušajo nedomestiti nekaj, kar so v mirnem času zamudili.

Dvanajst premogarjev poškodovanih

V premogovniku Susquehanna Colliers Co. pri Nanticoke, Pa., je nastal vsled eksplozije ogenj. Dvanajst premogarjev je bilo poškodovanih, med njimi pet tako hudo, da bodo morali ostati precej časa v bolnišnici. Vzrok eksplozije ni znan.

Taylor, resno bolan

V italijansko mesto Firenco, kjer leži Myron C. Taylor resno bolan, je dospela njegova žena v spremstvu dveh italijanskih specializistov. Taylor je osebni zastopnik predsednika Roosevelta pri Vatikanu. Njegovo zdravstveno stanje je

izredno resno. Najbrž mu bo potrebna transfuzija krvi. Mrs. Taylor je poletela s clipperjem iz New Yorka na Portugalsko, od tam pa v Rim. Taylor je zbolel pred desetimi dnevi. Na čem boleha, ni znano.

Avtna tromba ga je rešila

Willard Spies je v St. Louisu zaspal v avtomobilu v svoji garaži. Iz motorja je začel uhačati ogljikov monoksid. Napoli omamljen se je Spies na sedežu premaknil in pritisnil glavo na gumb avtne trombe. Ker ni hotela biti konca signalov, so postali sosedje pozorili. Šli so v garažo in Spies je rešil.

Iz Jugoslavije

Vztrajen medved.

Kmet Milan Rajčević iz Kurikuča v beranškem okraju je šel čez planino Bjelašico. S seboj je vzel puško s petimi krogli. Ko je prišel na vrh planine, je zapazil, da mu gre nasproti medved. Z dvema streloma je zadel medveda v noge, trije strelci so pa zgrešili svoj cilj. Rajčević je hitro splezal na visoko bukev. Medved je srdito gledal svojega sovražnika na drevesu. Grizel je deblo, pa ga ni mogel pregrizati. Medved je pod bukvijo ležal cele tri dni in tri noči, čakajoč na svojo žrtev, ki je vsa v strahu čepela na drevesu. Šele po tretjem dnevu je medved opustil strazo. Rajčević je o tem obvestil lovce, ki se sedaj pripravljajo na medveda.

Dvojni umor v Han Pijesku.

Dne 19. aprila se je pripetil v Han Pijesku skrivnostni umor. Inž. Mustafa Krajišnik, ki je prišel pred nekaj dnevi v Han Pijesak, da prevzame šumsko upravo, je sprenil učiteljico Milko Baković do poslopja osnovne šole, kjer je stanovala. Ko sta prišla do šole in se je od nje poslovjal, je nenkrat počil strel iz puške. Krogla je zadel učiteljico Bakovićevu, ki se je takoj zrušila. Takoj nato je počil še drugi strel, ki je zadel inž. Krajišnika v glavo ter ga na mestu ubil. Učiteljico so hudo ranjeno prepeljali v sarajevsko bolnišnico, kjer pa dvanajst dni ni ostala živa. Orožniki so mogli doslej samo ugotoviti, da je morilec streljal iz lovske puške. Davi je odpotovala v Han Pijesak iz Sarajeva posebna policijska tehnična komisija s policijskim psom.

Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije in Bolgarije.

V bolgarski strokovni reviji "Bolgarski tjtjun" objav-

lja bolgarski gospodarstvenik Konstantin Mančev razpravo o gospodarski zgrajenosti Bolgarije in Jugoslavije. V razpravi prihaja do naslednjega zaključka:

"Ne samo po svojem bistvu, temveč tudi po svojih težnjah je jugoslovanska zunanja trgovina izredno podobna bolgarski zunanji trgovini. Prav zaradi tega pa moramo mesto konkurence na svetovnih trgih ishati sodelovanje ter povezanost svojih sil v skupni organizaciji za plasiranje najpomembnejših izdelkov, ki jih obe državi izvažata. Na tej osnovi pravilno pojmovanih interesov bomo lahko dospeli celo do carinske zveze, ki bo, kakor nam to kažejo zgodovinski primeri, najbolje jamčila gospodarski in kulturni razvoj obeh držav. Tako urejeni gospodarski odnosi bodo končno pripomogli k rešitvi vseh ostalih vprašanj, ki se razdvajajo oba bratska naroda, ker bo večno prijateljstvo postavljeno na granitno osnovo plodonosnega gospodarskega sodelovanja."

Nehvaležnost gostilničarskega stanu

se ne izpričuje samo v raznih dajstvih, marveč tudi v ne-všečnosti s svojimi gosti. V slavonski vasi Nijemcih je gostilničar Franjo Horvat naznanil policijsko uro. Tedaj pa ga je napadel pijani gost Johan Brauchler, ga podrl na tla in mu dobesedno odgriznil uho pri samem korenu, nakar se je dvignil in uho izpljunil. Gostilničar Horvat, ki trpi silne bolečine, je vendarle sam prišel v Vinkovce k sodišču prijaviti Braucherja in je kot corpus delikti predložil lastno uho, zavito v robec.

Pijančevanja ga je hotela odvaditi.

Kmet Franjo Panišić v vasi Lipovecih pri Djakovu je rad

NAJVEČJI DRŽAVNI PRAZNIK

4. July SE BLIŽA

ZA NAROČNIKE

IMAMO ŠE NEKAJ ZASTAV, ki so na razpolago našim naročnikom po ugodni ceni. Marš-kateri želi imeti za dom zastavo ob priliki narodnega praznika.

OPIS ZASTAVNE SKUPINE

Zastava: 5 čevljev dolga in 3 čevlje široka; izdelana iz naj-boljšega blaga (cotton buting) in obrobljena ter ročno vezena, barve najbolj trpežne; vse zvezde so šivane na obeh straneh.

Drog: iz trdega lesa, pobarvan, 7 čevljev dolg, in sestoji iz dveh delov. — Ročaj in vrvi.

Naročite pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18th Street New York PO POSEBNI CENI ZA NAROČNIKE TEGA LISTA \$2.50 (Vsi pošiljalni stroški plačani.)

pogledal pregloboko v kozarec. Če je vinjen prišel demov — in to se je zgodilo skoraj vsak dan — je v njem oživila junaška kri njegovih prednikov. Ki so Turkom prizadejali marsikak poraz. Ker pa je Franjo ni imel pred seboj Turkov ali drugih sovražnikov se je spravil nad svojo ženo, ki jo je skoraj vsak večer pošteno pretepel. To je bilo ženi končno preneumno in sklenila je možu pošteno zagosti, da bi ga odvadila pijančevanja.

Ko je Franjo spet prišel domov, pošteno nadelan in se po tem, ko je ženi dal lepo poročilo, zadovoljen vlegel v posteljo, kjer je kmalu začel glasno smrčati, se je žena priplezla k postelji. Mu zvezala skupaj roke in noge ter ga nato z močno vrvice privezala na posteljo. Nato je tudi ona enkrat zadovoljna legla spat. Ko se je Franjo naslednji dan zbudil in se ni mogel premakniti, je poklical ženo. In ji ukazal, naj ga odveže. Po velje se je kmalu izpremenilo v ponižno prošnjo. Toda žena se je le smejala, in šla počjo na svoje delo. Mož je dihal in kričal, prosil in molodoval, posebno ko se je začel oglašati glad in mu žena ni ponudila niti koščka kruha. Še bolj ga je pa mučila žena. Pa tudi vode mu žena ni hotela dati. Sklenila je, da bo zakuknjena grešnika omehčala, da bo kakor surovo maslo. Pet dni in pet noči je pustila v postelji

Peter Zgaga

PISMO

Rojak, ki je poslal ženo na počitnice, ji je po treh dneh pisal:

— Predraga moja, srčno ljubljeni:

Četrti dan že poteka, odkar sva se poslovila. Verjemi mi, da mi je težko, silno težko. Kako si se kaj vozila? Upam, da dobro. In da se ti ni na poti nič hudega zgodilo, sklepam iz tega, ker do danes nisem dobil še nobenega pisma od tebe. In tudi nobene karte. Gotovo nisi utegnula. Najbrž imaš dosti dela in opravka. Prosim te, nikar se nič ne pretegni. Saj si vendar za to odšla na počitnice, da se nekoliko odpočiješ in oddahneš.

Meni je zelo dolgčas. Prvo noč sem bil doma, drugo noč tudi. Sinoči se mi je pa tako samotno zdelo, tako samotno, da nisem mogel več prestajati. Toda privoščil sem si ga

samo za potrebo, ker mi tvoji dobri nauki še vedno zvane po ušesih.

Gospodinjim dobro. Mleko sem odpovedal, ker ne vem, kam bi z njim. Saj sama veš, da nisem prevelik jedec. Vsako jutro grem delat, zvečer pa z dela naravnost domov. Overtajna pa ne bo nič ta teden in tudi drugi teden ne. Torej na to reč se ti ni treba prav nič zanašati. Stroškov imam pa tudi veliko. Saj sama dobro veš, da gre vse narobe, če ni gospodinje pri hiši.

V soboto bom namočil perilo. Oprala mi bo sosedja. Saj jo poznaš, da je dobra in postrežljiva ženska.

Pomivanja se dosti nabere. Ker se mi pa za par loncev in skled ne izplača greti vode, bom raje počakal, da se bo malo več umazane posode nabralo. V nedeljo zvečer se bom lotil pomivanja.

Juhe ne kuham. Žnjo je preveč dela. Posebno riža na juhi si ne bom več privoščil. V nedeljo sem ga zakuhal en funt, pa se mi zdi, da ga je bilo malo preveč. Vse ognjišče je bilo polno samega riža.

Kako je pa s solato? Kaj se prej zlije na solato: olje ali jesi? Večkrat sem te gledal, pa sem pozabil. Enkrat sem prej olja nali, enkrat pa jesiha, pa solata ni bila taka kot bi morala biti. Mogoče je bila spinača, ne vem. Precej zeleno se mi je zdelo.

Kanarček se nič kaj veselo ne oglaš. Gotovo je po tebi žalosten. Konoplje ne mara več. Sem mu vrgl malo salami v gajbico, pa je samo pokusil in belo pogledal.

Pri groceriji in pri mesarju ne plačam sproti. Sem mu rekel, da boš že ti plačala, ko se boš vrnila. Nekaj denarja boš menda ja prinesla nazaj. Veš, tukaj v mestu so stroški, posebno, če tebe ni. Vsako stvar mi strašno visoko zaračunajo. Najbrž si mislijo: — Saj ne ve, le dajmo ga! — No, pa mene ne bodo. Bom kar tebi prepustil vsvo stvar, da boš ti poravnala.

Upam, da je tudi tebi tako dolgčas kakor je meni. Moških se boj. Veš, niso dosti vredni. To vem iz svoje lastne skušnje. Vse ti bo obljubil in ti pilhal na sree, kako si lepa in mlada, pri tem mu bodo pa vse druge muhe rojile po glavi. Zaradi mene si lahko brez skrbi. Jaz nobene ne pogledam.

Prosim te, natančno mi piši že vsaj tri dni prej, kdaj se misliš vrniti. Zaenkrat ti le povem, da je prišel od kompanije za gas in elektriko, pa sem mu rekel, da boš že ti plačala. Pa je rekel, da je deposit že porabljen in da bo moral gas in elektriko zapreti. V meni je zavrelo. — Pa zapri, če imaš korajžo! — Sem mu rekel. Kdo bi si mislil? Res je imel korajžo in je res zapril.

No, pa saj so dolgi večeri. Brez elektrike se bo že prestalo. In kdo bi palil gas v tej vročini? To bi se reklo brez potrebe razmetavati denar.

Sicer je pa tukaj vse ponavadi. Se mi zdi, da s kanarčkom ne bo nič. Kar sosedel se je. Sem že mislil zdravnika klicati, pa se mi zdi škoda treh dolarjev, ker mu lahko sam dam castoroila.

Le dobro se odpočij. Po pravici ti povem, da sem bil tudi jaz potreben tvojih počitnic.

Zaenkrat te lepo pozdravim. V soboto ti bom spet pisal.

Tvoj mož.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpornica organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 47. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 351 N. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 183

SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA OBSTANKA NAD \$7,400,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "AA" ali "BB". Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narasča. V slučaju smrti otroka se izplača \$500 ali \$1,000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto izplačano v gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari, lahko prejmejo pripadajočo jina rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovinka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te najstarejše slovenske podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika:

JOSIP ZALAR, 351 N. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	—	—	—	\$ 2.30
200 DIN.	—	—	—	\$ 4.40
300 DIN.	—	—	—	\$ 6.50
400 DIN.	—	—	—	\$ 8.50
500 DIN.	—	—	—	\$10.25
1000 DIN.	—	—	—	\$20.00
2000 DIN.	—	—	—	\$39.00

V DINARJIH

100 LIR	—	—	—	\$ 5.50
200 LIR	—	—	—	\$11.50
300 LIR	—	—	—	\$17.00
400 LIR	—	—	—	\$23.00
1000 LIR	—	—	—	\$55.00

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street, New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

ČEDALJE VEČ KANADČANOV PRIHAJA

Nedavno sta dospela v Anglijo dva švadrona letalcev. — Bolničarke bodo upravljale bolnišnico. — Po povratku iz Francije je bila prva divizija reorganizirana ter je dobila ojačenja.

Kanadski vojni urad naznaja, da je zopet dospelo v Anglijo večje število infanteristov in letalcev, z njimi vred pa nekaj letal in velika množina vojnega materiala. Ti vojaki bodo zaeno z angleškimi, poljskimi, avstralskimi in novozelandskimi branili angleško otočje pred Hitlerjevim napadom.

Prva in druga vojaška divizija bosta ojačeni. Obe diviziji sta se nahajali v Franciji, pa sta bili odpoklicani, predno sta stopili v boj.

Za obrambo angleškega otočja je že pripravljen en milijon dvestotisoč angleških vojakov. Vsi so najbolj opremljeni in pripravljeni na vsak slučaj. Anglija si prizadeva dobiti iz svojih dominijev čim več mogoče vojakov. Vojaki slehernega dominija bodo tvorili posebne edinice, ki bodo vse skupaj pod skupnim angleškim najvišjim poveljstvom.

Ker nihče ne ve, kako dolgo bo trajala vojna, se vrše ojačenja z največjo temeljitostjo in natančnostjo. Kanada je obljubila poslati vsako leto dvajset tisoč pilotov, in kakor kaže, bo povsem lahko zadostila tej prvi obljubi.

Hitler nikakor ne sme presenetiti Anglije s svojim blitzkriegom. Njegova naloga ne bo lahka, kajti Angleži so precej temeljito spoznali nemško vojno taktiko na Norveškem, Nizozemskem in v Flandriji. Hitlerju se je zato posrečilo zmagovati, ker njegov nasproti-

KANADČANOM PRIPOROČAJO RIBE

(Prvič po trinajstih letih prodajajo sedaj v Kirkland Lake svinjino, naročeno iz Združenih držav. Kanadska svinjina gre v Anglijo in je tako dobra, da se da z njo edinele danska primerjati.

Že pred vojno je Kanada eksportirala precej svinjine v Anglijo. odkar je pa Nemčija zasedla Dansko, je povpraševanje po kanadskem blagu še toliko večje. Primanjkljaj v Kanadi je treba vsled tega nadomestiti z naročili iz Združenih držav.

Dasi je ameriška svinjina znatno cenejša kakor kanadska, je v Angliji ne marajo. Proti dovažanju prašičjega mesa iz Združenih držav se je začel pojavljati odpor.

Kot prvo pride v poštev denarno vprašanje. Čemu bi namročali iz Amerike meso, ko imamo vendar v Kanadi rib dovolj? Ribe so cenejše, bolj redilne in bolj okusne.

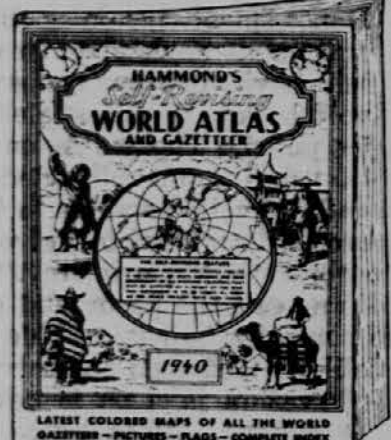
Vse te razloge je treba vpoštovati. ljudje pa znižujejo z rameni, češ: Vse je res, vse je lepo in prav. Toda riba je le riba, ki se z okusno prašičjo pečenko nikakor ne da primerjati.

Agitacija se potemtakem ne bo prav posebno obnesla.

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FOTOGRAFSE PLOŠČE. — Pišite za cenik. J. MARSH, INC. 463 W. 42 Street New York

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.

Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v spankah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojaških držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

PRVA POMOČ ZA RANJENCE

Sanitejci prenašajo na postajo za prvo pomoč angleške ranjence v bojih ob Sommi.

MINISTRSKI PREDSEDNIK O NALOGAH KANADE

Pretresljiva usoda Francije ne bo zmanjšala odločnosti kanadskega naroda, pač jo pa še povečala. — Reorganizacija kanadskega kabineta. — Kanadčani dvakrat pred odločilno borbo.

(Ko je dospelo v Kanado poročilo o kapitulaciji Francije, je pozval R. B. Hanson, voditelj opozicije v parlamentu ministrskega predsednika Mackenzie Kinga, naj pove svoje mnenje o največji zavezniški katastrofi v sedanji vojni. Ministrski predsednik je tej zahtevi takoj ugodil ter izjavil med burnim ploskanjem navadnih pristavev:

"Priznamo, da je katastrofa velika, toda za Anglijo nikakor ni usodna. Kanada se predobro zaveda svoje patriotiske dolžnosti. Kapitulacija Francije ni zmanjšala odločnosti Kanade, pač pa nasprotno: še povečala jo je. Vsi se zavedamo velike nevarnosti, ki preti Angliji, toda z združenimi močmi bo odbit vsak sovražni napad.

"Kanadčani so bili že dvakrat pred odločilnim bojem, toda obakrat jim je bilo dano v zadnjem trenutku povelje za umik. Dasi se nahajajo že iz za decembra v Evropi, doslej še niso bili deležni ognjenega krsta."

Za tem je ministrski predsednik razpravljal o spremembah v kanadskem kabinetu. Izpolniti bo treba namreč mesto justičnega in poštnege ministra. Komu bo poudil ti dve mesti, Mackenzie King v svojem govoru ni omenil.

DAVKI BODO ZNATNO ZVIŠANI

Poslanska zbornica bo nedvomno sprejela predlog finančnega ministra. — Prizadeti bodo vsi sloji prebivalstva.

Finančni minister Ralston je predložil poslanski zbornici predlogo glede davčne reforme. Predloga bo najbrž brez vsakega posebnega ugovora sprejeta. Vsled višjih davkov bodo prizadeti vsi sloji prebivalstva.

V letu, ki se bo končalo 31. marca 1941, bo vsled povečanih davkov dominij za 110 milijonov dolarjev na boljšem. Skupni donos bo znašal 760 milijonov dolarjev. Proračun ne bo uravnotežen, ker potreba vlada ogromne vsote za vojaške potrebe. Ceni se, da do znašal primanjkljaj približno 600 milijonov dolarjev.

Poleg dohodninskega davka bo precej prinesel prodajni davek na avtomobile. Pri \$700 vrednih karah bo znašal ta davek 10 odstotkov, pri karah, ki so dražje kot \$1200, pa 80 odstotkov.

Od vsakega funta avtomobilskih obročev bo treba plačati 5 centov davka. Povišan bo tudi davek na radio aparate in na tobak.

Fašistični voditelj interniran

Oblasti so aretirale kanadskega fašističnega voditelja Adriana Arcanda in deset članov njegove National Unity stranke. Justični minister Ernest Lapointe je izjavil, da bodo vsi internirani do konca vojne. Policija je vprizorila pogon na fašistični glavni stan v Montrealu, nakar je bil izdan warrant za Arcandom.

zamorejo voziti z naglico 350 milj na uro. V Kanado so jih prepeljali civilni piloti, med njimi Clyde Pangborn, transatlantski pilot, in znani aviatik Zack Zimmerman. Vsak pilot je dobil \$250 ter \$30 dnevno za stroške.

Vpoklic moških do 45. leta

21. junija je bila uveljavljena postava, tikajoča se konškrpeje za vojaščino zmožnih moških ter prevzeta vseh gospodarskih in industrijalnih virov. Postavno odredbo je podpisal novi kanadski generalni governor Earl of Athlone. Nova postava daje vladi vso pravico nad kanadskimi prebivalci in njihovo lastnino. Prisilna vojaška služba se bo tikala samo dominija, dočim bo prekomorska služba le za prostovoljce.

Ministrski predsednik Mackenzie King ni pojasnil podrobnosti vladnega načrta, rekel je pa, da bo vse urejeno v soglasju s potrebami. Obvezna vojaška služba se tiče vseh moških, starih do 45 let.

Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za priročni zemljevid, ki je nujen potreben, ako hočete natančno slediti današnjemu razvoju vojne.

KNJIGE v angleščini.

NE ZAMUDITE TE PRILIKE po izvanredni ceni

NAJZANIMIVEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA

THE ILLUSTRATED WORLD HISTORY

1152 Strani — 1000 Fotografij

Ta knjiga obsega 1152 strani in ima okoli 1000 zgodovinskih listin in mnogo zemljevidov. Vsebuje najvažnejše dogodke iz prvih zgodovinskih časov, pa do današnjih dni. — TO JE NAJPOPOLNEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA. (Ta knjiga je posebno tudi zanimiva in koristna za učence v višjih šolah, ker jim v vsakem oziru pomaga pri njihovem učenju.)

ČUDILI SE BOSTE KO BOSTE KNJIGO VIDELI: VEZAVA je v najlepšem imitacijskem usnju. Pomislite! Samo \$1.50

PRESKRIBITE SI TO KNJIGO ŠE DANES!

The Garden Encyclopedia

1400 STRANI — 750 SLIK

vključno 250 FOTOGRAFIJ

NAPISALI NAJBOLJŠI AMERIŠKI VRTNARSKI VEŠČAKI IN IZDAL E. L. D. SEYMOUR, B. S. A.

Ena sama knjiga, ki vam nudi vsebino cele vrste vrtnarskih knjig. Ta knjiga je bolj popolna, bolj natančna, bolj razumljiva in bolj uporabljiva, kot katerakoli druga vrtnarska knjiga.

Čudili se boste in veseli boste, ko boste videli, kako natančno vse THE GARDEN ENCYCLOPEDIA ponči o vsaki najmanjši podrobnosti v obdelovanju vrta. Knjiga je bila skrbno sestavljena, tako da ni izpuščeno prav nič, kar je zanimivo in potrebno za vrt. Kar je v knjigi, je bilo vse skrbno preiskušeno, tako da je vse popolno, jasno, priprosto, pa natančno. To je nova vrtnarska priročna knjiga — popolna, praktična, priljudna in lahko razumljiva. Prekusite jo kar najbolj natančno sami. Priprčili se boste, da boljše vrtnarske knjige ni kot je THE GARDEN ENCYCLOPEDIA.

Cena samo \$4

The Modern Encyclopedia

KNJIGA VSEBUJE:

22,000 RAZLAG in 1200 SLIK

Najnovejša svetovna ENCYKLOPEDIA, v kateri more vsako kakoršnekoli poklica najti razlago vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

KNJIGA VSEBUJE 1334 STRANI in JE OKUSNO V PLATNO VEZANA — SKORO NEVERJETNO JE, DA JE MOGOČE TAKO NAJPOPOLNEJŠO KNJIGO DOBITI ZA TAKO ZMERNO CENO.

CENA SAMO \$2 (Poštnina plačana.)

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York, N.Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PILOTOV DOVOLJ, LETAL PA MANJKA

Kanada izdeluje bombnike, dočim ima vežbalnih letal le malo na razpolago. — V tem pogledu bo morala Amerika pomagati.

V Camp Borden v Ontariu je največje kanadsko vežbališče za pilote. Včas je bilo rečeno, da je državi mogoče hitreje graditi letala kot pa vežbati pilote. V slučaju Kanade pa to ne velja.

V Camp Borden se izvežba znatno več pilotov kot more Kanada producirati letal. Druga ne bo kazalo, kot da bodo morale dominiju priskočiti na pomoč Združene države.

Letal manjka tudi v Trentonu, kjer je šola za pilotske inštruktorje. Ko bo program v polnem razmahu, bodo izvežbali vsako leto v Kanadi 10 tisoč vojnih pilotov ter temu primerno število opazovalcev, strelcev, radio operatorjev in mehanikov.

Obrambni program z ahteva na leto sedemstisoč popolnoma izvežbanih pilotov.

Kanada bo kmalu zgradila za svojo potrebo dovolj bombnikov in zasledovalnih letal, vežbalnih aeroplanov ji pa manjka. Naročiti jih bo pač morala iz Združenih držav. Pred nekaj meseci je dospelo nekaj vežbalnih letal iz Anglije, toda s tem ni bilo niti malo zadoščeno splošni potrebi.

PRODUKCIJA ZLATA JE MANJŠA

V primeri z lanskim letom bodo letošni nakopali v Kanadi nekoliko manj zlata. — Unča zlata je še vedno vredna \$38.50. — Januarsko produkcijo cenijo na več kot 16 milijonov dolarjev.

Iz poročila, ki ga je izdal dominijanski statistični urad v Ottawi, je razvidno, da je Kanada producirala meseca januarja 424.381 unč zlata, meseca decembra pa 432.896 unč. Produkcija zlata lanskega januarja je znašala 411.328 unč.

V Otariu so ga producirali 286.767 unč, v Quebecu 82.505 unč, v Manitobi in Saskatchewanu 21.625 unč, v Britski Columbij 43.891 unč. Produkcija v Yukonu in severozapadnih teritorijah je znašala okrog 6.724 unč.

Meseca januarja je bila unča zlata še vedno vredna \$38.50. Potemtakem je ja-

Rojake prosimo, ko pošljete za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Gozdar Anton

Roman: Spisal L. G. — Za "Glas Naroda" priredil X. X.

37

"Dekle se je prišlo za glavo, hoteč razbistriti svoje misli. "Nekdo te je moral nalagati."

"Nalagati? Kaj govoriš? Kako nalagati?" je Tone razburjen vprašal.

"Veš, neki finančar je bil tukaj, pa mi je rekel, da si nosil mojega otroka in potem ti je — beseda ji je zastajala — potem ti je prišel na glavo. Tako mi je pravil."

"Naj bi ga strela!" je vzrojil Tone. "Čemu ti je pa kvail take reči? Čemu te je brez potrebe razburjal? Vse skupaj ni nič res."

"Tone," ga je opozorila prijazno. "Tone, to se pravi lagati. Nikar ne laži. Ni treba lagati, da bi meni ugodil. Saj vem, dober si..."

Gozdarju je šinila vsa kri v lice.

"No, če misliš, da je bila skala, je pač morala biti skala. Pa naj bo v božjem imenu. Saj je skal dosti v naših gorah! Že večkrat je kakšna padla. Zastran tega mi pa ni treba lagati. Poglavitno je, da se ni otroku nič zgodilo. Otrok je lepo okrogel in zdrav. In to je poglavitna stvar. Jaz pa tudi že lahko hodim. Boš videla, da res."

Skušal je vstati, toda ona ga je z obema rokama potisnila nazaj h koritu.

"Zdaj boš pa sedel in počival. Nikamor, prav nikamor ne boš šel."

"Lej jo, lej!" se je navidezno jezil Tone. "Ne pustiš me? Bomo videli! In praviš, da lažem? Mar ti vedno resnico govoriš? Izza zadnje nedelje..."

Beseda mu je zastala v grlu in je obrnil pogovor v drugo smer. "Ne, ne bom govoril o tem. Mogoče ima gospod doktor prav. Kdo ve?"

In bolj samemu sebi, nego dekletu, je pripovedoval:

"Enkratna laž še ni toliko. Toda dvakrat zaporedoma, takorekoč — Da, sem bolan — Jaz, pa bolan! Ali ni to laž? O, ta nesrečna bolezen! Bolezen tukaj in bolezen tam! Vseposod bolezen, pa je nikjer ni!"

"Seveda. Z boleznijo se ni norčevati. Ti kar lepo priznaj, da nisi tak kot bi moral biti. O vzrokih se bo pozneje dognalo. Rekel si pa: Bolezen tukaj in bolezen tam. Kdo je še bolan?"

"Ti si bolna?"

"Kdo je rekel, da sem bolna?"

"Fronce je bil na Slapu in mi je preko ograje povedal."

Takrat je veselje zablesketalo v njenih očeh. Roke je dvignila proti jasnemu nebu:

"Sveta Pomagalka! Zdaj pa vem, da mu je zares spet vedro v glavi."

"Torej si vesela," je Tone ježno zamrmral. "Jaz sem pa za prazen nič prišel na planino? Dobro se mi zdi, ker ti ni, dekle, toda rečem ti, nalagati se pa ne bom več pustil."

Takrat se je pa oglasilo izza koče:

"Če bi te ne bil nalagal, bi te ni bilo gori, ti presneti norec!"

Svet se je pa res na glavo postavil, se je prijel Tone za glavo. "Fronce mi pravi norec! Kdo med nama je pametnejši?"

"Tone," ga je opozorila Marija "tega pa danes še ne vemo."

Fronceov smeh in Marijino ihtenje sta gozdarja popolnoma zmedla.

"Prav nič mi ni za smeh," je rekel prisiljeno resno.

Položila mu je roko na ramo in njene oči so se blesketale:

"Ni ti treba nič praviti. Tvoja ranjena noga mi je vse razodela..."

"Presneto," se je jezil Fronce. "Pusti že vendar njezovo nogo. In če on ne more dobiti primerne besede, jo moraš pač ti spregovoriti."

"Da, Tone, je rekla Marija s takim glasom, da so se začele gozdarji tresti roke. "Tone, povedati ti moram, ker vem, da te bo veselilo, česar sem sama vesela. Danes se je naselilo nekaj svetega med nas tri. Nekaj velikega se je zgodilo, nekaj srečnega..."

"Kaj pa je?" je zajecjal Tone.

"Božja Previdnost mu je vrnila razum."

Starec je pa začel zmerjati.

"Že celo večnost čakam, da bo ta ali oni spregovoril pametno besedo. Ali mora biti res tako na svetu, da je najlažje najtžje? Samo vprašati je treba, kako je bilo prejšnjo nedeljo. In odgovoriti je treba. Tako in tako je bilo. Pa je vsega konec in sta dogovorjena. Čemu bi tipala po zraku in mučila drug drugega?"

Tone se je začudil Fronceovim besedam.

"Da, če ni drugače mora pač priskočiti norec na pomoč."

"Kaj je starcu?" je pomislil. "Njegove besede ne razodevajo posebnega razuma."

Tedaj je pa Fronce v žep ter pomolil lovca patrono pred nos, rekoč: "Tole pogledj!"

"Jezus" je vzkliknila Marija, istočasno ji je pa odleglo.

"Kaj počne?" jo je pogledal Tone. "To je vendar patrona?"

"Da, seveda, patrona je. Pa veš, kje sem jo našel? V grmovju, kamor jo je bila sestra vrgla prejšnjo nedeljo. No, ali se ti zdaj kaj svetlika?"

Tone je prebledel in se vzravnaval. "Marija"

"Ker ni mogla spraviti nobene besede iz sebe, jo je Fronce paraflo sunil, rekoč:

"No, tak povej mu že enkrat!"

"Ne morem govoriti," je odkinjala. Z rokama si je zakrila oči in šla proti stopnicam.

"Patrono je potegnila sestra onemu iz puške. Zato si je tako prizadeval puško skriti. No, ali ti je zdaj jasno?"

"Sveti Bog!" je vzkliknil Tone in začel šepati proti koči. Toda Marija mu je stopila nasproti.

"Miruj vendar! Počivaj! Saj te mora strašno boleti!"

"Nič zato! Nič zato!"

"Boš morda rekel, da te ne boli?"

"Bolelo, da bi me? Saj ni res. Dobro mi je, prijetno mi je!" Skušal je zaplesati.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Izdajalec

Ime Quisling, si bo vsak Norvežan, ki ljubi svobodo in neodvisnost svoje domovine, zapomnil za zmerom in ga bo izgovarjal s studom. Tako je govoril te dni napovedovalec radijske postaje, Quisling je medtem že odigral svoj vlog, njegova vlada je odstopila in mož je po vsej priliki že zaključil svojo kariero.

Leta 1938 je izšel v Nemčiji v seriji spisov, ki jih je izdajalo vrhovno vodstvo SA od delkov, med drugimi tudi brošura, v kateri je bilo govora o stanju narodnosocialističnih gibanj v ne-nemških deželah. V brošuri je pisec napovedoval skorajšnjo zmago šira Mosleya v Angliji, Doriota v Franciji, Musserta v Holandiji, Degrella v Belgiji, Codreana v Rumuniji, Lindholma na Švedskem in Quislinga na Norveškem. Brošura vsebuje tudi nekaj življenjskih podatkov Quislinga, ki pa jih je treba dopolniti še iz drugih virov.

Pred leti je imel major Quisling precej važno službeno mesto v norveškem generalnem štabu. Bil je nekaj časa tudi v Rusiji, potem pa več let vojaški ataše pri norveškem poslanstvu v Helsinkih. Pred kakimi desetimi leti je bil v vladi Norveške kmečke stranke postavljen za vojnega ministra. Kmalu pa se je njegova postavitev za ministra izkazala za usodno zmoto. Quisling je zagrešil več neumnosti in takratni predsednik vlade je bil prav vesel, ko se mu je ob prvi ugodni priložnosti poročilo Quislinga vreči iz kabineta. Quisling je bil zaradi tega tako užaljen, da je izstopil iz kmečke stranke in osnoval narodnosocialistično gibanje s pripadajočo mladinsko organizacijo pod imenom "N. S. Ungdommen." Program Quislingove stranke je obsegal boj proti demokraciji, za avtoritarno vlado, za razdolžitev kmetu, razpustitev socialističnih strank in pa neizprosten boj proti komunizmu, judovstvu in prostozidarstvu. Najbolj zanimiv pa je bil njegov zunanje-politični program: Quisling je namreč zahteval, da se ustanovi zveza skandinavskih držav pod britansko hegemonijo. Ko pa je prišel v Nemčijo na oblast Hitler, je Quisling čez noč obrnil svojo barvo: njegove simpatije so se obrnile proti Berlinu, Monakovu in Berchtesgadenu.

Po volitvah je njegova politična stranka res dobila 28 tisoč glasov od 1.240.000 oddanih. Toda za ta "uspeh" se je imel Quisling zahvaliti dvema ugodnima dejstvom. Močakar in njegova stranka sta namreč vodila ogorčen boj proti Trockemu, ki je tedaj protil norveško vlado, da bi se smel naseliti v njeni državi. Večina norveške javnosti se je obrnila proti Trockemu, ki je moral zapustiti deželo. Quisling je znal ta uspeh predstaviti kot svojo zaslugo. Drugi ugodni činitelj za Quislinga je bila moralna podpora, ki jo je njegova stranka našla pri slavnem norveškem pisatelju Knutu Hamsunu. Knut Hamsun je pred volitvami zapisal v Quislingov časopis Fritt Folk naslednje: "Ako bi imel deset glasov, bi vsch deset dal Quislingu. Njegov energični značaj in pa njegova močna volja sta nam v današnjih časih nujno potrebna." Toda niti ogorčna Quislingova propaganda niti Hamsunova podpora nista mogla doseči, da bi Quisling dobil toliko glasov, ki bi zadostovali za enega poslanca.

Zelo se je Quislingovo gibanje udeleževalo v protikomunističnem boju. Quisling je stalno obtoževal norveško vlado, da žene deželo v naročje boljševizma. Toda po nemško-sovjetski prijateljski pogodbi se je tudi v tem oziru čez noč spremenil. V začetku rusko-finske vojne je celo organiziral v Oslu demonstracijo proti maršalu Mannerheimu, ki pa je klaverno propadla. Od tedaj je Quislingovo gibanje žalostno pojemalo.

Vloga, ki jo je Quisling imel pri zadnjih dogodkih na severu, pa je znana in bodi vsem malim nevtralnimi državam v resen opomin.

PESMARICA
"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W 18th Street, New York, N. Y.

STO LET POROČENA.

Bolgarska je dežela dolgega življenja, toda zakonca, ki živita skoraj že sto let skupaj, sta posebnost celo za to deželo. Veliko pozornost je zato zbudila stoletnica poroke, ki sta jo slavila dva zakonca iz bližine Varne. Ta dan so proslavili z veliko veselico, stara človeka sta sprejela veliko čestitk in daril. Mož šteje 127 let, žena je dve leti mlajša.

Kratka Dnevna Zgodba

Kako deluje vohuni

V vseh državah se pišejo članki, nabijajo razglaš in poučujejo ljudje po predavanjih ali v šolah, da naj v sedanjem vojnem času molčijo ali pa bodo vsaj zelo previdni ter pazijo, da jih nihče ne posluša. Toda umetnost špionov je od nekaj zelo premetena in naravnost izpopolnjena v sistemu, ki more prevariti celo protišpionažo, ki jih ima vsaka država, da onemogoča delovanje špionov, jih razkrinka in ugaane njihove skrivnosti.

Od pravih špionov je treba ločiti mavadne prisluškovalce in donašalce, ki so samo v službi špionov in dobivajo od njih nagrade. To so ljudje, ki sami nič ne vedo kakšen pomen imajo informacije ki jih zbirajo, če so bolj ali manj važne in čemu bodo služile, ampak enostavno poslušajo sprašujejo in poizvedujejo od ljudi, kar morejo izvedeti in to donašajo špionom, ki sede v svojih uradih ali stanovanjih, hotelih itd. Špioni morajo vedeti, za kaj gre ali so informacije, ki jih dobivajo, pravilne ali ne, ali so zanesljive ali dvomljive, ali pa mogoče kar zlagane in pretirane, da razni tipi izvajajo od špionov, ki jih plačujejo, denar. Le zanesljive in važne informacije torej predajajo špioni tajni policiji države, od katere so najeti v ta namen. Špioni, ki jih vidimo v filmih niso pravi špioni. Pravi špion ima svojo pošteno službo ali obrt ali podjetje od največjega do najmanjšega. Tu dli mali ljudje so med njimi in pa kakšne starejše gospodične, ki semtertja gredo na oddih in sprejemajo svoje "sorodnike" in "prijatelje" včasih pa so med špioni, kakor vemo iz pravih primerov pred vojno.

zelo ugledni ljudje, ki živijo in se sučejo ter služijo v ministrstvih, drugih važnih državnih uradih, gospodarskih organizacijah, in celo v generalnih štabih in manjših štabih armad. Danes špioni igrajo s silno premetenimi sredstvi in imajo izdelano večsah prav nedosegljivo tehniko. Vodja angleške tajne policije Thomas Aston je zbral nekaj tozadevnih zgledov iz zadnje svetovne vojne in jih sporočil v zanimivi knjigi pod imenom: "Nekaj primerov."

Kmet se pelje po deželni cesti z nekaj zaboji jaje. Kdo bi mislil, da mož služi špionstvu? Med svežimi jajci pa je nekaj trdo kuhana. Mož zapro in razbijejo nekaj jaje. Doženejo, da se na zunanjsini trdo kuhane beljaka nahajajo rjave črke. Poiskusi v kemični delavnici pokažejo, da je nekdo narisal sporočilo iz raztopine sladkorja in galuma na lupino, na kateri se pisava ne pozna, pač pa se dobro vtišne na trdo kuhanem beljaku.

Sporočila pa se tudi lahko napišejo bodisi s pravimi, navadno pa s tajnimi znamenji ali šiframi s šivi na perilu, na rokavicah, na nogavicah in podobnih rečeh, ki spadajo k damskim potrebščinam. Posebno važna sporočila napiše špion ali njegov pomočnik v obliki celih vezenin. Takoj so carinski uradniki preiskali damo, ki je imela v svojem perilu in nogavicah vstih na stotine besed. Zasledili so jo pa zaradi tega, ker šivi niso bili v skladu s finokakovostjo perila in so bili nedodno prišiti, česar bi ne napravila nobena izučena šivilja.

Pri nekem špionu, ki se je pripeljal na Angleško, so našli v prtljazi tudi album znanik. Človek bi torej sodil, da je mož filatelista. Toda dognali so, da so znanke izbrane po gotovem sistemu na podlagi datumov poštinih pečatov in države, iz katere so znanke. Tako na nj, so pomenile tri portugalske, dve perzijski in štiri kitajske znanke tri bojne ladje, dve težki in štiri lahke križarke.

Znamenja se dajo na primer tudi s svetilkami z ultra-rdečimi žarki. S temi se lahko predajajo sporočila tudi podnevi. Toda ti ti, ki jih sprejema, morajo imeti čisto posebno očala, ki te žarke sprejemajo — drugi ne vidi nič.

Posebno prebrisani so japonski špioni. Med japonsko-mandžursko vojno so japonski tajni policijski agenti v Ženevi izvedeli skrivnosti iz zaupnih sej raznih odborov in sestankov Lige narodov na ta način, da so podkupili sobarice in natakarje ter strežnike hotelov z visokimi napitninami. Zato so morale te osebe prazniti vse košare za papir in prinesiti vsebino agentom. Ti so s čudovito potrpežljivostjo potem sestavljali drobce papirjev, pisanih v najmanj 40 jezikih, tako, da so mogli prebrati celo zapise, ki so bile za njihovo državo važne.

Zgodj se tudi takole: Postrežnica briše okna na nekem tujem poslanstvu v Berlinu. Seveda jo nadzirajo vse osebe, ki slu-

žijo in ona ne more vzeti ničesar s seboj. Sicer ne verjamejo, da bi mogla biti taka postrežnica nevarna, toda treba jo je nadzirati, ker je tako naročeno in človek nikoli ne ve, s kom ima opravka pri njem. Zato to postrežnico vsak večer natančno preiščejo. Pa to ni nič pomagalo. Zakaj ona je ta sporočila oddajala na ta način, da je rabila za brisanje šip krpe različne barve. Pa tudi tako je bilo dogovorjeno, na kakšen način je brisala, ali od zgoraj ali navzdol. Sprejemalec v hotelu ali hiši nasproti je potem sestavil njeno sporočilo, ona sama pa je bila zelo inteligentna, akademsko izobražena špionka, ki je imela tudi sečne priprave, da je odpirala če treba, predale in je hitro zapazila in našla važne dokumente in spise ter njihovo bi-tveno vsebino predajala na omenjeni način.

Italijanski špioni v minuli vojni so se, kakor je dognala takratna nemška tajna policija, posluževali not. Pošiljali in sprejemali so poročila po pošti iz nevtralnih držav v obliki not h kakešni pesmi za domačo ali javno uporabo. Ta stvar se je potem tako zelo razširila, da danes nikjer več ne zaupajo notam, ki vsaka pomeni posebno črko.

Večino špionov je razkrinkala protišpionaža, ki nanje budno pazi. Protišpionaža najema osebe, ki so s špionom v zvezi in zanj špionirajo, obenem pa ga izdajajo. Če pa je špion prebrisan do zadnje možnosti, pa prevari tudi protišpionažo in njene pomagače.

DRAGOCENI ALUMINIJ.
V času Napoleona je bil aluminij že zelo redek. Da bi svojim gostom postregel s posebnimi presenečenjem, je dal Napoleon nekoč običajni zlati namizni pribor nadomestiti s priborom iz aluminija. Ves Pariz je potem še dolgo govoril o tej senzaciji.

ZGODOVINSKI ROMANI
SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIZARJI

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.75

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

POTOP

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.50

QUO VADIS

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.—

ZA KRUHOM

Broširano ... 25c

Z OGNJEM IN MECEM

Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street

New York

19

40

SLOVENSKO
AMERIKANSKI
KOLEDAR

KNJIGA,
ki Vas bo
zanimala!

Cena
50
centov

160 strani
s slikami

POVESTI... POUČNI SPISI...
ZGODOVINA... ZNANSTVENE
RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE
SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA
V AMERIKI... ITD.

NAJDETE PRI:
Knjigarni Slovenic Publishing
Company 216 W. 18th St., New York
Lahko pošljete tudi po 2. strogo po 2. rosti